

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

ŁÓDZKA HISTORIA

strona 6-7

217. ROCZNICA URODZIN
LUDWIKA GEYERA

BULWARY PÓŁNOCNE

JEST WYKONAWCA, MOŻNA ZACZYNAĆ **strona 3**

AKTUALNOŚCI

PIERWSZY
ROK KARTY
ŁÓDZIANINA

strona 3

WYDARZENIA

ŁÓDŹ
NA DŁUGI
WEEKEND

strona 8-9

FAJNE MIASTO

INWESTYCJE 2021
– CZĘŚĆ 2

strona 11

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

AUTOPROMOCJA

TWOJA REKLAMA W ŁÓDŹ.PL

ZADZWOŃ: 722 006 093

FOT. ENVATO.ELEMENTS

OBCHODY ŚWIĘTA TRZECH KRÓLI ZMIANY TRAS MPK I ZATRZYMANIA RUCHU

6 stycznia ul. Piotrkowska przedzie Orszak Trzech Króli, zaś pomiędzy Manufakturą a przystankiem MPK Piotrkowska Centrum odbędzie się bieg Trzech Króli. Obie te imprezy spowodują sporo zmian w organizacji ruchu w Śródmieściu i okresowe zmiany w przebiegu tras pojazdów komunikacji miejskiej

Orszak Trzech Króli (czyt. też na str. 8-9), po mszy świętej w kościele pw. Zesłania Ducha Świętego, wyruszy z pl. Wolności ok. godz. 12:00. Przemarsz ul. Piotrkowską do łódzkiej Archikatedry planowany jest do ok. godz. 13:30. W tym czasie pojawią się

czasowe wstrzymania ruchu pojazdów na skrzyżowaniach z deptakową częścią ul. Piotrkowskiej a ok. godz. 13:00-13:30 zatrzymany zostanie ruch na ul. Piotrkowskiej pomiędzy al. Mickiewicza a ul. Tymienieckiego oraz ulicach poprzecznych. Same uroczystości pod Archikatedrą spowodują zamknięcie ul. Piotrkowskiej pomiędzy ul. Radwańskiej a ul. Tymienieckiego w godz. 13-16. W godz. 17-18 odbędzie się 6. Bieg Trzech Króli (więcej na str. 8-9), który wystartuje z Manufaktury, a uczestnicy pokonają pięciokilometrową trasę ulicami: Ogrodową, Zachodnią,

al. Kościuszki, Zamenhofska, Piotrkowską przez pl. Wolności, Nowomiejską i Ogrodową. Trasa biegu zostanie zamknięta dla kierowców oraz pojawią się czasowe wstrzymania pojazdów na ulicach ją przecinających. W godz. ok. 12:50-16:00 zmianie ulegną trasy linii tramwajowych 2, 3A, 3B, 6, 11B oraz autobusowych 55 i 77, uruchomiona zostanie autobusowa linia zastępcza Z11. W godz. ok. 16:00-18:30 zmianie ulegną trasy linii tramwajowych 5, 9, 15 i 17 oraz autobusowych 59, 73, 80, 83, 87AB, 96C i Z6. Trasy linii tramwajowych 2, 3B, 6 i 11 kursujących al. Ko-

ściuszki i ul. Zachodnią nie ulegną zmianie. Jednak aby zminimalizować zatrzymanie ruchu na trasie biegu, zostaną wprowadzone korekty w rozkładach jazdy. Wszelkie zmiany w kursowaniu komunikacji miejskiej można śledzić na bieżąco używając mobilnych aplikacji na smartfony myBus i WatchLineLodz, dzięki którym w czasie rzeczywistym można sprawdzić położenie danego autobusu czy tramwaju oraz realny czas odjazdu z przystanku. Pełna lista zmian tras komunikacji miejskiej jest dostępna na stronie lodz.pl. (pj)

CIEMNA STRONA MIASTA NA SYGNALE ZABYTEK NA LAWECIE

Do nietypowej kradzieży doszło w sylwestrowy wieczór przy al. Piłsudskiego. Osoba dokarmiająca bezdomne koty zwróciła uwagę na stojącą przed jedną z posesji lawetę, na którą nieznaną jej mężczyzna ładował zabytkowego forda zephyra. Ponieważ kolarzyła, kto jest właścicielką tego auta, skontaktowała się z nią telefonicznie, pytając, czy sprzedawała pojazd. Wówczas wyszło na jaw, że dochodzi właśnie do kradzieży. Właścicielka powiadomiła policję. Wysłany na miejsce patrol natknął się na lawetę z załadowanym formem odjeżdżającą z miejsca przestępstwa. Kierujący

nią mężczyzna na widok radiowozu policji próbował się jeszcze salwować pieszą ucieczką, lecz szybko został zatrzymany. 41-latek włamał się do garażu i ukraść kilkudziesięcioletni pojazd o wartości zabytkowej. Dodatkowo okazało się, że włamał się także do garażu na posesji w pobliżu, z której po wycięciu piłą otworu w blazanej ścianie skradł drabinę i kurtkę. Sprawca był już wcześniej notowany za konflikty z prawem. Prokurator wystąpił do sądu o jego tymczasowe aresztowanie. Grozi mu kara do 10 lat pozbawienia wolności. (pj)

MPK-ŁÓDŹ

FOT. MAT.PRAS

Ze Stoków na Helenówek

MPK-Łódź ogłosiło przetarg na budowę nowej siedziby Zakładu Techniki, który powstanie na terenie zamkniętej w 2012 r. zajezdni Międzygminnej Komunikacji Tramwajowej „Helenówek” przy ul. Zgierskiej 256. Termin składania ofert mija 1 lutego 2022.

Niemal cały teren, na którym znajduje się dawna zajezdnia, przejdzie gruntowną przebudowę. Zachowane zostaną tylko jej zabytkowe elementy. W nowym za-

kładzie od strony wschodniej znajdować się będzie część napraw bieżących. W hali przewiduje się m.in. warsztat elektryczny, warsztat mechaniczny, śrutownię, lakiernię, stolarnię, spawalnię, myjnię, pomieszczenia magazynowe czy narzędziownię. Oczywiście w siedzibie Zakładu oprócz żących z a c j e

i remonty kapitalne tramwajów, a także produkowane oraz regenerowane będą podzespoły taboru tramwajowego i autobusowego. W miejscu dawnych torowisk od strony ul. Zgierskiej zlokalizowana będzie historyczna przesuwnica tramwajowa (po przeniesieniu z zakładu przy ul. Tramwajowej) z umieszczonym w niej starym Przepro-

wadzka ZT z budynków przy ul. Tramwajowej jest konieczna, ponieważ w jego miejscu będzie przebiegać w przyszłości nowe torowisko. Realizacja inwestycji potrwa 24 miesiące od podpisania umowy, więc przeprowadzka Zakładu Techniki do nowej siedziby przy ul. Zgierskiej planowana jest na początek 2025 r.

DAWNA „PIECZARKA” JUŻ WYNAJĘTA

Jak informowaliśmy pod koniec ub.r., 29 grudnia odbyła się licytacja stawek czynszów 78 miejskich lokali użytkowych oferowanych do wynajęcia przez Zarząd Lokali Miejskich. Nowych najemców znalazło 16 lokali.

Wynajęte od miasta zostały m.in. pomieszczenia po kultowym barze „Pieczarka” przy ul. Piotrkowskiej 106. Zajmujący parter i suterene lokal w sąsiedztwie Urzędu Miasta Łodzi funkcjonował od 1976 roku.

Nowy najemca zaoferował stawkę czynszu 40,50 zł za metr kwadratowy, co okazało się najwyższą kwotą na licytacji. Największym zainteresowaniem cieszyły się pomieszczenia znajdujące się w Śródmieściu - przy ul. Tuwima, Rewolucji 1905 r., Próchnika, Kilińskiego i Piotrkowskiej, ale chętnych znalazły także te leżące poza centrum: przy ul. Zaolziańskiej, Zarzewskiej, Drewnowskiej i Wojska Polskiego. (pj)

COVID-19
LICZBA ZAKAŻEŃ

KRAJ: 11 670

ŁÓDZKIE: 835

Kolejne wydanie „Łódź.pl” ukaże się w poniedziałek 10 stycznia

ISSN 2720-0701 NAKŁAD: 40000

ŁÓDŹ.pl

Redakcja

ul. Juliana Tuwima 46, 90-021 Łódź
redakcja@biblioteka.lodz.pl

Redaktor naczelna

Aleksandra Hac
Redaktor wydania
Piotr Jach

Druk

Agora SA

Wydawca

Biblioteka Miejska w Łodzi, plac Wolności 4, 91-415 Łódź
sekretariat@biblioteka.lodz.pl

BULWARY PÓŁNOCNE

– MOŻNA ZACZYNAĆ

Podpisanie umowy z wykonawcą otwiera drzwi do przebudowy ulic Ogrodowej i Północnej, które zmienią się w Bulwary Północne.

Doświadczony partner

– Rozpoczynamy jeden z ważniejszych łódzkich projektów, czyli przebudowę ulicy Ogrodowej (od ul. Zachodniej do ul. Nowomiejskiej wraz ze skrzyżowaniem) oraz ulicy Północnej (od ul. Nowomiejskiej do ul. Franciszkańskiej). Dziś podpisujemy umowę na realizację inwestycji z Grupą Trakcja. To doświadczona firma z wykwalifikowaną kadrą, co gwarantuje, że projekt zostanie zrealizowany sprawnie i terminowo – mówi

Agnieszka Kowalewska-Wójcik, dyrektor Zarządu Inwestycji Miejskich.

alizuje złożone kontrakty z zakresu budowy linii kolejowych, tramwajowych

Grupa Trakcja prowadzi inwestycje w krajach Europy Środkowo-Wschodniej, w szczególności na Litwie, Łotwie i Ukrainie, a także w Niemczech i Szwecji. Re-

alizuje się w budowie dróg, mostów, obiektów inżynierskich i kubaturowych oraz z obszaru inżynierii środowiska.

Przeobrażenie

– Po przebudowie ulice Ogrodowa i Północna zmienią się w Bulwary Północne, zupełnie nową, atrakcyjną przestrzeń dla łodzian i turystów. Będą tam kawiarnie, kioski gastronomiczne i dużo zieleni – zapewnia Olga Kassańska z Zarządu Inwestycji Miejskich. Projekt przewiduje wymianę nawierzchni jezdni i torowiska tramwajowego. Na nowo zostaną ułożone chodniki dopasowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w tym dla niewidomych. Zbudowana zostanie droga dla rowerów biegnąca po północnej stronie ul. Ogrodowej i Północnej, wraz z przejazdami w obrębie skrzyżowań.

Prace na remontowanym odcinku obejmą wymianę sieci podziemnych i oświetlenia. Zostanie zamontowana nowa instalacja do podlewania zieleni, która ma być posadzona na Bulwarach. Wzdłuż południowej pierzei ulic rosnąć będą klony, kasztanowce i dęby, a także roślinność niska: róże i hortensje. Nowa mała architektu-

ra, a więc lampy, ławki i kosze na śmieci, będzie utrzymana w stylu secesji. Start intensywnych prac budowlanych planowany jest na luty br. Wartość inwestycji to 45,5 mln zł.

(ML)
mat. pras

Oszczędziliśmy ponad 6 milionów złotych

Łodzianie posiadający Kartę Łodzianina korzystają z atrakcyjnych zniżek i rabatów u blisko 240 partnerów. W tym roku pojawiają się w niej kolejne funkcjonalności.

Karta Łodzianina to atrakcyjne rabaty w teatrach, kinach, muzeach, zoo, restauracjach, w ośrodkach sportowych czy w szkołach językowych. To także tańsza Migawka czy bilety w Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej i Polregio.

– Dzięki karcie łodzianie zaoszczędzili ponad 6 milionów złotych, a to dopiero początek. Projekt cały czas się rozwija. Pojawiają się w nim nowi partnerzy, wdrożymy też dedykowane pakiety seniora oraz młodych, aby jeszcze bardziej ułatwić mieszkańcom korzystanie ze zniżek – mówi Tomasz Koralewski, prezes Łódzkiej Organiza-

cji Turystycznej, która obsługuje kartę. Karta Łodzianina jest w pełni dostępna na platformach Android, IOS i Huawei. Z nowych funkcjonalności w tym roku pojawi się też możliwość zakupu miga-

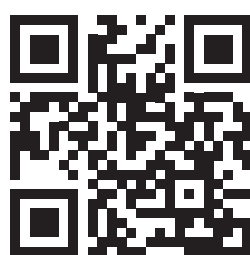
wek i innych usług bezpośrednio z poziomu aplikacji. Wszystkie karty założone i aktywowane w 2021 roku będą ważne do 31 maja 2022 roku. Aby wydłużyć ich działanie, trzeba złożyć aktualne: PIT, legitymację

studentką lub legitymację emeryta-rencisty wydaną w łódzkim ZUS-ie. Już prawie 200 tys. łodzian korzysta z karty. Można ją wyrobić zarówno online, jak i w jednym z 22 punktów obsługi klienta.

rd

INFO

KARTALODZIANINA.PL

REKORDOWE CENY ZA GRUNTY

154 miliony 657 tysięcy 836 złotych wpłynęło w ubiegłym roku do kasy miejskiej dzięki sprzedaży należących do gminy Łódź nieruchomości. W drodze licytacji sprzedane zostały łącznie 84 działki.

Najwyższą cenę osiągnęła parcela przy ul. Pojezierskiej 81. Teren o powierzchni 54,3 tys. mkw. został sprzedany za 30,6 mln zł. Na drugim miejscu pod względem ceny uplasował się zespół dwóch działek położonych u zbiegu ul. Bolesława Szczodrego i ul. Kazimierza Odnowiciela – teren o powierzchni 13,5 tys. mkw. zlicytowano za 14,3 mln zł. Najniższy stopień sprzedażowego podium przypadł zespołowi nieruchomości położonych między ulicami: Moryca Welta, Transmisyjną i Janowską – 40,3 tys. mkw. miasto sprzedało za kwotę 8,1 mln zł.

Z rynku nieruchomości prywatnych też płyną ciekawe wieści. W ostatniej dekadzie grudnia 2021 r. łódzka firma Monnari poinformowała o zawarciu umowy przedwstępnej z inwesto-

rem mającym nabyć udział w użytkowaniu wieczystym nieruchomości przy ulicy Piotrkowskiej 295/305 w Łodzi, czyli części kompleksu Ogrodów Geyera. Za prawie 6 hektarów działki w centrum Łodzi od odzieżowej grupy Monnari i spółki KBM Inwest (ma 30% udziałów w nieruchomości) nieujawniony jak na razie podmiot ma zapłacić 85 mln zł. Jak informował „Parkiet”, transakcja ma zostać zamknięta mniej więcej w połowie roku. Poprzedziła ją ma podział geodezyjny działki (formalności już rozpoczęto), umowa warunkowa z inwestorem oraz decyzja gminy, czy skorzysta z prawa pierwokupu. 85 mln zł za blisko 6 hektarów gruntu to zawrotna cena. Przypomnijmy, że w październiku 2016 r. za taką samą kwotę miasto sprzedało 20-hektarową działkę w Nowym Centrum Łodzi (między dworcem Łódź Fabryczna a kompleksem EC1). Kupiona przez firmę Ghelamco parcela pozostaje jak dotąd najdroższą działką sprzedaną przez gminę Łódź w historii.

(pj)

KOMUNIKACJA

CO ROKU WRACA TRAMWAJ

Od trzech tygodni znowu możemy podróżować po szynach do Zgierza. W tym roku wróci tramwaj do Pabianic i rozpocznie się remont torowiska do Konstątnowa.

19 stycznia minie dokładnie 121 lat od uruchomienia linii tramwajowej z Łodzi do Zgierza. Nieco ponad dwa lata wcześniej, niż to połączenie, zaczęła działać komunikacja zbiorowa w naszym mieście. Pierwsze tramwaje wyjechały na trasę 23 grudnia 1898 roku i przemierzyły trasę z placu Kościelnego na współczesny plac Reymonta oraz

z parku Helenów w okolicy trasy WZ. Były to pierwsze w całym zaborze rosyjskim elektryczne pojazdy, nawet w Warszawie napęd zapewniały konie.

Po modernizacji linii, która została zamknięta w 2018 roku, do Zgierza dojedziemy linią 6, która zapewni nie tylko dojazd na Bałuty, ale również połączenie z centrum Łodzi i Górnikiem. Z centrum Zgierza na Radogoszcz przejedziemy w 10 minut, a podróż do pałacu Poznańskich i w okolicy Piotrkowskiej to 25 minut. Również w 1901 roku, ale dwa dni przed Zgierzem, Łódź

uruchomiła połączenie z Pabianicami. To druga podmiejska linia, którą uda się w najbliższym czasie przywrócić. Tramwaje znowu mają pojechać do naszych sąsiadów już w połowie roku. Na początku ma być to tramwaj dwustronny, który będzie mógł jeździć po pierwszym z udostępnionych torów. Do końca roku do dyspozycji pasażerów ma być już całe zmodernizowane torowisko.

Kolejny, czyli 2023 rok, przyniesie nam powrót połączenia z Konstątnowem Łódzkim. W przeciwnieństwie do

dwóch poprzednich, będzie to wspólna inwestycja tego miasta i Łodzi. Nieba-

wem zostanie rozstrzygnięty przetarg na wybór wykonawcy, który najpierw

zabierze się za projektowanie, a potem za przebudowę torowiska. **AHa**

FOT.LODZ.PL

MODERNIZACJE I ZAKUPY W DPS

Zakupy i modernizacje w łódzkich Domach Pomocy Społecznej kosztowały w 2021 r. łącznie około 2,5 mln zł.

Modernizowano pokoje, zakupiono specjalistyczne łóżka rehabilitacyjne oraz wybudowano nowe podjazdy. Podopiecznych cieszą też odnowione, przydomowe zieleńce, nowe ławki oraz... plenerowe siłownie. DPS nr 2 przy ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich zmodernizował w tym roku całe trzecie piętro: pokoje, łazienki, kuchnie i korytarze. Prace kosztowały prawie 200 tys. zł. Mieszkancki cieszą się też z murala, który zgodnie z ich projektem powstał na dziedzińcu. DPS na Polesiu

modernizowany jest sukcesywnie od 3 lat. Placówka już wcześniej wyremontowała pierwsze i drugie piętro. Dla seniork urządzono zieleńce z altaną i ławeczkami.

Mieszkańcy Domu Kombatanta przy ul. Przyrodniczej mogą od minionego roku korzystać nie tylko z zieleńca z ogromną altaną i oczkiem wodnym, ale też z plenerowej siłowni dostosowanej do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Park, z którego korzystają mieszkańcy DPS „Włókniarz”, wzbogacił się o dodatkowe ławki oraz nową aranżację ogrodu. W placówce zmodernizowano też m.in. kuchnię, korytarze, zakupiono sprzęt, któ-

ry pomaga rehabilitować i opiekować się podopiecznymi. Koszt prac i zakupów w tej placówce to ok. 600 tys. zł.

Nowe podjazdy dla osób korzystających z wózków inwalidzkich pojawiły się zaś w Centrum Rehabilitacyjno-Opiekuńczym przy ul. Przyrodniczej oraz w DPS przy ul. Dojazdowej. Dwa takie podjazdy to koszt około 400 tys. zł

Nowe łóżka rehabilitacyjne dla leżących podopiecznych kupiły domy przy ul. Rudzkiej oraz ul. Krzemienieckiej. DPS przy ul. Przybyszewskiego wzbogacił się o samochód dostosowany do przewożenia osób z niepełnosprawnościami.

red

FOT.LODZ.PL

ŚRODOWISKO

30 FIRM W EKOPAKCIE Z ŁODZIĄ

Miasto, w trosce o środowisko naturalne, realizuje wiele działań dedykowanych ekologii i edukacji ekologicznej.

Sadzenie nowych drzew, dotacje na zbieranie deszczówki oraz zazielenianie najbliższego otoczenia, warsztaty dla uczniów i dorosłych, kampania antysmogowa – to tylko niektóre z inicjatyw podjętych z myślą o środowisku.

Razem można zdziałać więcej, dlatego miasto zachęca firmy i instytucje do przyłączenia się do Ekopaktu i wspólnego dbania o środowisko.

– Na koniec roku i początek nowego warto pokusić się o podsumowanie dotychczasowych osiągnięć w zakresie Ekopaktu. Aż 30 podmiotów zdecydowało się na współpracę z miastem. Przekazały nie tylko pieniądze, aczkolwiek liczba pół miliona złotych robi

wrażenie, ale także swój czas, wiedzę, zaangażowanie, życzliwość i pomysły, a te są bezcenne. Niezmiernie cieszy mnie fakt, że tak wiele partnerów podziela nasz sposób myślenia, włączając się w szereg inicjatyw ekologicznych i wspiera starania miasta w budowanie Łodzi bardziej przyjaznej środowisku – mówi

Maciej Riemer, dyrektor Departamentu Ekologii i Klimatu.

Podmioty zaangażowane w Ekopakt to: Veolia Polska, Veolia Energia Łódź, Fundacja Veolia, Bobst Polska, Zielony by Synergia, Giardini, Łąki Kwietne, Airly, Intelligent Hives, Zespół Szkół Rzemiosła w Łodzi, Cocoarts, Centrum Dialogu im. M. Edelmana, Greenpeace, Fundacja Las na Zawsze, Bałucki Ośrodek Kultury, Leroy Merlin, Fundacja Normalne Miasto Fenomen, Idemia, Segro Polska, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Łodzi, Immergas, ECHO Investment, Fundacja Łąka, Barry Callebaut, Commerzbank, MakoLab, Orange Polska, PwC Advisory, PURO Hotels, Warimpex, Port Łódź.

redEk

FOT.FREEPIK

PORADNIA

W KAPELUSZU ANATOŁA JUŻ OTWARTA

Otwiera się nowa miejska przychodnia, znajdująca się w Kapeluszu Anatola. W środę (5 stycznia) zaplanowano w niej dni otwarte.

Pacjenci, którzy zechcą zwiedzić poradnię i porozmawiać z przyjmującymi tu medykami mogą w tych dniach odwiedzić placówkę. Osoby, które

złożą deklaracje do lekarza pierwszego kontaktu w tej poradni, będą mogły nawet tego samego dnia skorzystać z wizyty u lekarza. – Nasi lekarze, pielęgniarki oraz rejestracja będą gotowi, by już od godziny 8:00 przyjmować pacjentów: czy to zainteresowanych rozmową i poznanie lekarzy, czy to już

zadeklarowanych, że chcą się u nas leczyć – mówi Żaneta Iwańczyk, dyrektor Miejskiego Centrum Medycznego Górna, które będzie prowadziło poradnię w Kapeluszu Anatola. – W środę poradnia będzie otwarta do godziny 18:00. Oczywiście będziemy przyjmować z zachowaniem reżimu sanitarnego,

uważając, by w jednym czasie w pomieszczeniach nie było wiele osób. W poradni w Kapeluszu Anatola pacjentów przyjmować będzie dwójka lekarzy specjalistów medycyny rodzinnej oraz pediatra. Przychodnia będzie otwarta od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-18:00. W gabinecie za-

biegowym pacjent wykona EKG czy otrzyma zlecony przez lekarza zastrzyk. Dzieci będą mogły przyjąć szczepienia w punkcie utworzonym w części pediatrycznej poradni. Nowe centrum zostało podzielone na dwie części: dla dorosłych oraz dla dzieci. Każda z nich posiada osobne wejście, dzięki

temu mali pacjenci – czy to przychodzący na szczepienie, czy z infekcjami – nie będą mieć kontaktu z dorosłymi. Zarówno wejścia do poradni, jak i gabinety czy pomieszczenia toalet są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

red

REKLAMA

KOMUNIKAT ZAKŁADU WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O. W ŁODZI

Szanowni Klienci,

uprzejmie informujemy, że 07 stycznia 2022 r. będzie w Zakładzie Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Łodzi dniem wolnym od pracy. Jednocześnie zapewniamy, że wszystkie służby dyżurne działające w systemie całodobowym będą pracować bez zmian.

Za wszelkie utrudnienia przepraszamy.

Zarząd

ZWiK Sp. z o.o. w Łodzi

ZWIK ŁÓDŹ

FOT. FREEPIK

COVID-19

SZCZEPIENIA DLA NAJMŁODSZYCH

Miejskie punkty szczepień zamówiły dla najmłodszych pacjentów – dzieci w wieku od 5 do 11 lat – 1200 dawek szczepionki przeciwko koronawirusowi.

Przypomnijmy, że szczepienia dzieci z tej grupy wiekowej ruszyły w połowie grudnia. Miasto utworzyło dla tych pacjentów 10 specjalnych punktów

szczepień, a te zamówiły 1200 dawek szczepionki. Do końca 2021 r. pierwszą dawkę szczepionki przyjęło 500 maluchów. Kolejne 200 jest zapisane i czeka na podanie preparatu.

Każde dziecko przed podaniem szczepionki czeka konsultacja z lekarzem. Druga dawka preparatu podawana jest po trzech tygodniach.

red

INFO

Gdzie można szukać wolnych miejsc, by zapisać dziecko? Zeskanuj kod QR i sprawdź na Łódź.pl.

LUDWIK GEYER

217 lat temu, 6 stycznia 1805 r., w Berlinie urodził się Ludwik Geyer – przemysłowiec, jeden z pionierów rozwoju przemysłu włókienniczego w Łodzi, którego przedsiębiorczość walnie przelożyła się rozwój samego miasta.

Łódzkie początki

Ludwik Geyer, który zańcony przez władze Królestwa Polskiego przybył do Łodzi z Saksonii w roku 1828, w zamian za zobowiązanie się do uruchomienia 20-100 krosien tkackich i prowadzenie produkcji przez 10 lat, otrzymał w wieczystą dzierżawę plac o numerze 284 przy ul. Piotrkowskiej po południowej części stawu.

Szybko wystawił drewniany dom i nie czekając nawet na odpowiednie zezwolenia, przystąpił do budowy budynków gospodarczych i przemysłowych. Początkowo nie podjął się budowy tkalni. Przywiózł z Saksonii krosna, ale umieścił je w domach rzemieślników w Łodzi i Pabianicach. Dostarczał im przędzę, płacił za robociznę, tkaniny wykańczał u konkurentów i sprzedawał, gromadząc w ten sposób kapitał. Własny zakład zaczął budować od stworzenia ostatniego działu produkcji – wykończalni.

Prawdopodobnie dlatego, że właśnie właściciel takiego zakładu miał największy wpływ na cenę towaru.

Biała Fabryka

Niedługo po upadku Powstania Listopadowego, w 1833 r., Geyer odkupił od zrujnowanego Antoniego Potempy teren, na którym obecnie znajduje się Biała Fabryka z mieszczącym się w niej Centralnym Muzeum Włókiennictwa. Zaczął wówczas planować budowę własnej przędzalni bawełny, co ciekawe, szukając dla niej zupełnie innej lokalizacji. Być może dlatego, że od razu miał zamiar wyposażyć ją w napęd parowy, zaś pobliskie źródło wody chciał nadal wykorzystywać głównie w wykończalnictwie.

Z dość gęstej zabudowy, która powstała w tym czasie w południowej części parku: budynków produkcyjnych i przeznaczonych na mieszkania dla drukarzy, nie pozostało

nic. Na rycinie z połowy XIX w. dołączonej do reportażu Oskara Flatta o Łodzi widoczny jest pierwszy okazały budynek fabryczny – piętrowa drukarnia, która być może

nie była nawet przystosowana do produkcji maszynowej. To, co przetrwało do naszych czasów, to tzw. dworek (z 1835 r.) wzniesiony w miejscu domu drewnianego oraz

pałac przy Górnym Rynku (z 1843 r.), który jednak został całkowicie przebudowany i nie przypomina budowli o charakterze rezydencjonalnym.

Budowa potęgi

Budynek zaczął wznosić bez planu i zezwolenia, w związku z czym władze starały się przerwać samowolkę, a podczas jednej z kontroli doszło nawet do rękoczynów. Ostatecznie zatwierdzony został plan, jakoby zamówiony z Anglii, budynku w stylu klasycystycznym – czyli tego, który możemy oglądać obecnie. Oprócz skrzydła zachodniego, które powstało w całości, zbudowano także kotłownię, skrzydło północne (krótsze niż obecnie) oraz klatkę schodową z planowanego skrzydła południowego. Najstarszą część Białej Fabryki wzniesiono w 1837 r., dwa lata później uruchomiono w Łodzi maszynę parową. Obok fabryki wzniesiono tzw. dom zabaw (1840 r.), w którym odbywały się potańcówki, próby towarzystwa śpiewaczego, występy teatralne, potem

przeznaczono go na rezydencję. Mieszkał tam syn Ludwika, Gustaw Geyer, a następnie syn Gustawa, Robert.

Imperium na kredyt

Uruchomienie produkcji przędzalni parowej zbiegło się w czasie z poszerzeniem terytorium należącego do fabrykanta. W 1840 r. Geyer nabył na licytacji działkę wraz z zabudowaniami należącą do Jana Traugotta Lange. Przejęty budynek Geyerowie przystosowali na cele rezydencjonalne, a na działce długo nie powstały inne zabudowania. Być może dlatego, że już w pięć lat później Ludwik kupił od Zacherta tereny położone nad południowym brzegiem Jasienia. Należy dodać, że nie miał niewyczerpanych zasobów gotówki – ziemie kupował na kredyt w Banku Polskim, a raty płacił bardzo opornie. Do tego stopnia, że kilkakrotnie pociągano go za to do odpowiedzialności. Piętrową przędzalnię lnu przeznaczył na tkalnię, zaczął tu także dobudowywać kolejne budynki – krochmalnię i farbiarnię. W tym czasie

ZAKŁADY PRZEMYSŁU BAWELNIANEGO „LUDWIK GEYER” SPÓŁKA AKCYJNA W ŁODZI
ROK ZAŁOŻENIA 1829.

PIONIER ŁÓDZKIEGO PRZEMYSŁU

Biała Fabryka
na zdjęciu Ignacego Płazewskiego
– nestora łódzkiej fotografii

jego zakład był zdecydowanie największym i najnowocześniejszym w Łodzi. Z entuzjazmem opisywał go dziennikarz i urzędnik warszawski Oskar Flatt. W latach 50. XIX w. Geyerowi sprzyjała dodatkowo koniunktura związana ze zniesieniem bariery celnej na granicy autonomicznego Królestwa Polskiego i Cesarstwa Rosyjskiego.

Upadek

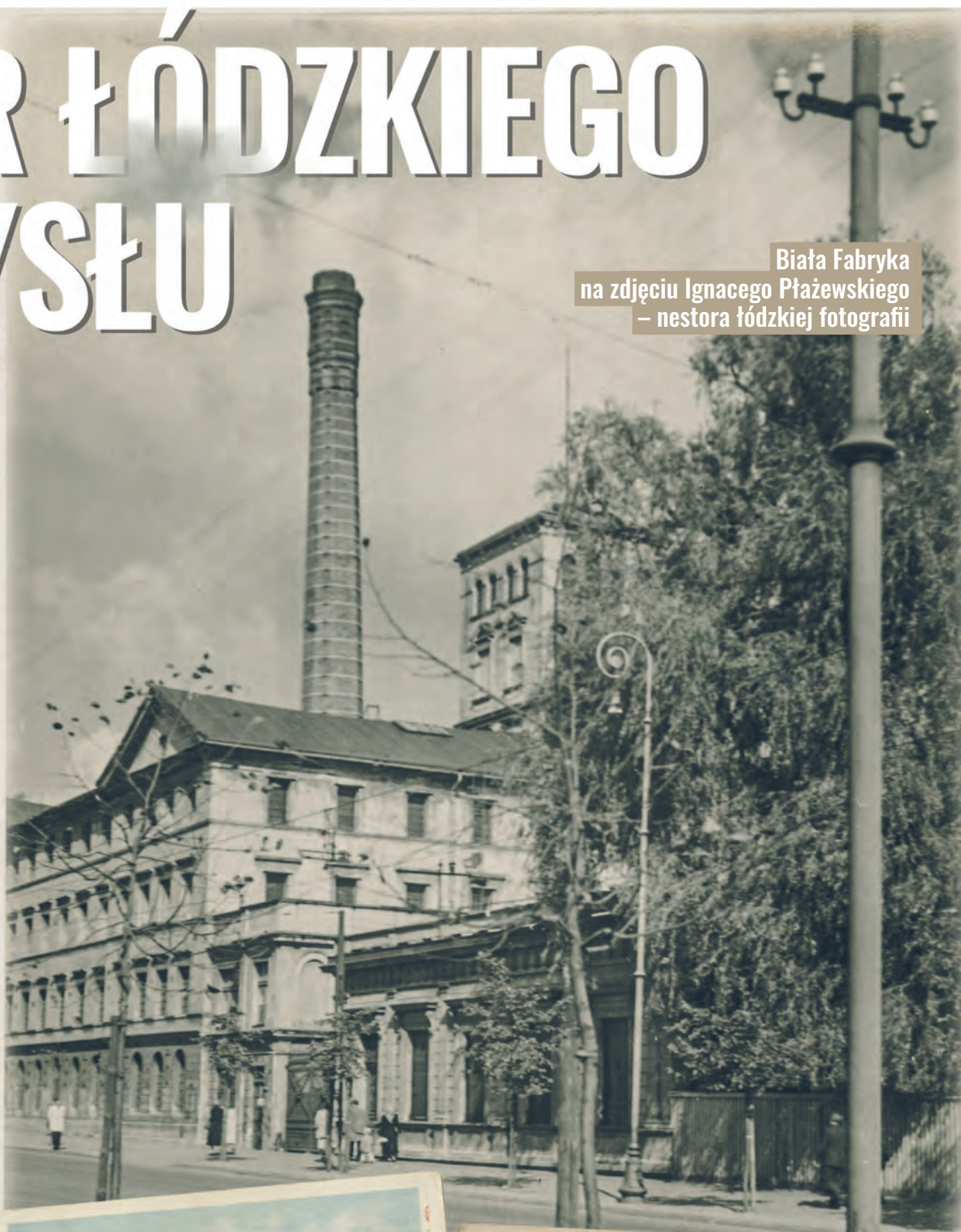
Zachęcony tymi okolicznościami Geyer angażował się w coraz to nowe przedsięwzięcia i w końcu przeszarżował. Będąc czołowym producentem wyrobów bawełnianych, starał się także uruchomić produkcję tkanin wełnianych czy półwełnianych, nieudaną inwestycją okazała się jednak przede wszystkim odległa od podstawowej działalności próba założenia cukrowni na kupionym od rządu folwaraku w Rudzie. Ponieważ inwestycje finansował z kredytów, stał się nagle niewypłacalnym dłużnikiem i na początku lat 60. XIX w. zagrożono mu widmo licytacji majątku. Za długi trafił nawet do więzienia. Konieczna była interwencja rodziny. Upadek przedsiębiorstwa przypieczętował kryzys, który nastąpił we włókiennictwie spowodowany wybuchem wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych i ustaniem dostaw bawełny, jak również trudną sytuacją w kraju – wybuchem Powstania Styczniowego. Na skutek tych wypadków fabryka Geyerów w latach 1862-1867 zawiesiła produkcję. Ponownie uruchomiono ją w 1868 r. Było to możliwe dzięki pomocy kapitału prywatnego, bankiera Ginsberga i przemysłow-

ca Rosenblatta, którzy wydzierżawili zakłady, zarządzane faktycznie przez Geyerów. W sierpniu 1869 roku Ludwik przekazał zarząd synowi Gustawowi. Sam – zadłużony, nękany procesami i egzekucjami – zajął się ogrodnictwem. Umarł jako bankrut 21 października 1869 roku. Pochowany został na Starym Cmentarzu w części ewangelickiej.

Zasłużony dla miasta

Ludwik Geyer udzielał się jako filantrop: w 1851 roku założył wieczorową szkołę elementarną dla dzieci pracujących w fabryce, a w 1857 r. finansowaną przez siebie i robotników kasę chorych, która opłacała lekarza i wypłacała zapomogi chorobowe. Działał w Radzie Szczegółowej Opiekuńczej budującej szpital św. Aleksandra w Łodzi, w Komitecie Antycholerycznym oraz w Komitecie Opieki i Wsparcia Ubogich. Był prezesem Komitetu Budowy Szkoły Powiatowej oraz członkiem Towarzystwa Wyścigów Konnych i Wystawy Zwierząt Gospodarskich. W 1841 roku został radnym honorowym Łodzi. Pomimo zakończonej ostatecznie upadkiem kariery fabrykanckiej,oczesne miejsce Ludwika Geyera w historii Łodzi i przemysłu polskiego jest niezaprzeczalne. Jego przedsiębiorstwu Łódź zawdzięczała w pewnej mierze swój rozwój w latach 1830-1860. Wprowadzając ulepszenia techniczne, nowe maszyny (szczególnie parowe), przyczynił się do rozwoju przemysłu w Polsce.

Marcin Gawryszczak /red

Archiwalna pocztówka przedstawiająca zakłady Geyera oraz współczesna fotografia Białej Fabryki, w której siedzibę ma Centralne Muzeum Włókiennictwa

Więcej informacji o obiektach Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi i zabytkach związanych z Rodziną Geyerów można znaleźć w e-przewodniku CMWŁ. Pasjonujące opisy (także w wersji lektorskiej) uzupełnione o archiwalne i współczesne zdjęcia obiektów można znaleźć na stronie: <https://eprzewodnik.cmwl.pl/>

URODZINY WIELKIEGO FABRYKANTA

Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi zaprasza w czwartek, 6 stycznia do świętowania 217. urodzin Ludwika Geyera (więcej o tej postaci czytaj na str. 6-7). W programie warsztaty dla dzieci i dorosłych, a także oprowadzania kuratorskie. Atrakcje będą skupione wokół nowej wystawy stałej Miasto-Moda-Maszyna. Bilet wstępu na wystawę stale kosztuje tego dnia 5 zł.

Program:

GODZ. 10:00

- Otwarcie CMWŁ

GODZ. 10:00-11:30

- „Błask neonu”. Warsztaty dla dzieci dla dzieci

9-12 lat wraz z opiekunami. Obowiązują zapisy.

GODZ. 10:00-11:30

- „Mam tyle na głowie!”. Warsztaty dla dzieci dla dzieci 6-8 lat wraz z opiekunami. Obowiązują zapisy.

GODZ. 10:30-12:00

- Orowadzanie kuratorskie z tłumaczem: „Miasto-Moda-Maszyna. Ziemia opowiedziana”.

Trzy wątki tematyczne, trzy piętra i licząca ponad 2 500 m kw. przestrzeń wypełniona niemal 400 obiektami z kolekcji muzeum składają się na wielowątkową opowieść o Łodzi ukształtowa-

nej przez przemysł włókienniczy. To historia o energii i dynamice miasta będącego w nieustannym ruchu, o jego wzlotach i upadkach oraz transformacjach warunkujących życie mieszkańców. O pomyśle kuratorskim na pierwszą taką wystawę o Łodzi opowie Agnieszka Wojciechowska-Sej.

GODZ. 12:00-13:30

- Orowadzanie z tłumaczem: „Od srebrnego pantofelka do sztandaru bez rewersu. Przygotowanie obiektów na wystawę Miasto-Moda-Maszyna”. Agata Pawelec, kierowniczka Pracowni Konserwatorskiej CMWŁ, zaprezentuje

najciekawsze eksponaty wystawy pod kątem konserwatorskim.

GODZ. 12:00-13:00

- Warsztaty: 3, 4, 5, w muzeum się wkręć! Kapelusze czy meloniki?

Warsztaty twórcze dla dzieci w wieku 3-5 lat wraz z opiekunami. Obowiązują zapisy.

GODZ. 14:30-16:00

- Orowadzanie: „Łódź pełna mody. Przemysł odzieżowy, handel i wzornictwo w PRL-u”.

O modzie i wzornictwie PRL-u opowie Aneta Dmochowska - jedna z kuratorek ekspozycji oraz opiekunka kolekcji odzieży CMWŁ.

GODZ. 16:00-17:30

- Orowadzanie: „Łódź przemysłowa. Od tygrysa gospodarczego do enklawy bezrobocia”.

Historia powstania, rozwoju i upadku łódzkiego przemysłu włókienniczego. Będzie to opowieść o fabrykach, ich właścicielach i warunkach pracy robotników odzwierciedlonych na wystawie. Orowadzanie poprowadzi Marcin Gawryszczak, kurator wystawy oraz kierownik Działu Przemysłu Włókienniczego.

GODZ. 19:00

- zamknięcie muzeum.

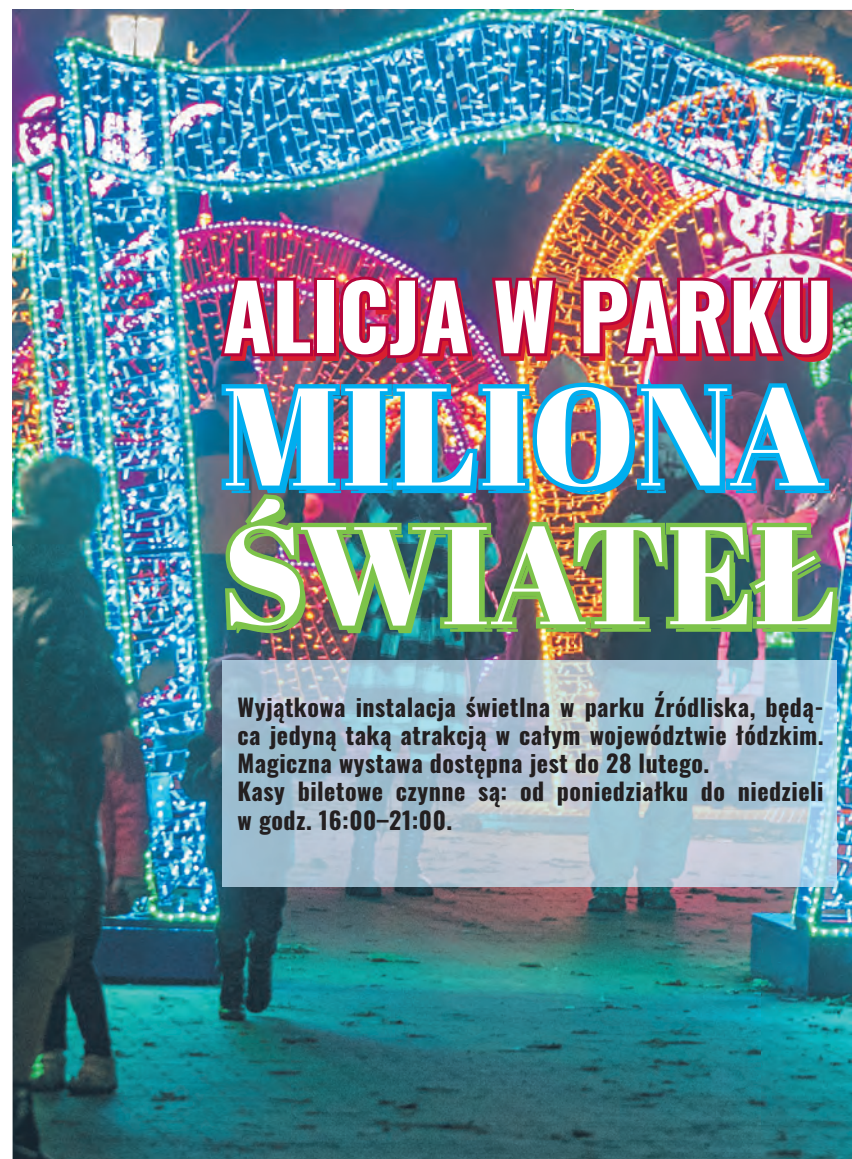
BIEG TRZECH KRÓLI

6 stycznia w godz. 17:00-18:00 odbędzie się 6. Bieg Trzech Króli, który wystartuje z Manufaktury.

Uczestnicy pokonają 5-kilometrową trasę ulicami: Ogrodową (od Gdańskiej do Zachodniej), Zachodnią (jezdnią wschodnią

w kierunku Bałut na odcinku Ogrodowa-Zielona), al. Kościuszki (jezdnią wschodnią w kierunku Bałut na odcinku Zielona-Zamenhofs), Zamenhofs (od al. Kościuszki do ul. Piotrkowskiej), Piotrkowską (od ul. Zamenhofs do pl. Wolności), Nowomiejską (od pl.

Wolności do ul. Północnej) i ponownie Ogrodową (od ul. Nowomiejskiej do bramy Manufaktury). Trasa biegu zostanie tymczasowo zamknięta dla kierowców, pojawią się czasowe wstrzymania pojazdów na ulicach przecinających trasę biegu.

ALICJA W PARKU MILIONA ŚWIATEŁ

Wyjątkowa instalacja świetlna w parku Źródlińska, będąca jedyną taką atrakcją w całym województwie łódzkim. Magiczna wystawa dostępna jest do 28 lutego. Kasy biletowe czynne są: od poniedziałku do niedzieli w godz. 16:00-21:00.

HOLLYŁÓDŹ W PIGUŁCE

INFO

Muzeum
Kinematografii,
pl. Zwycięstwa 2

GODZINY OTWARCIA:
środa, czwartek
9:00–16:00

piątek, sobota,
niedziela
11:00–18:00
poniedziałek, wtorek
– muzeum nieczynne

W środy wstęp na wystawy
stałe jest bezpłatny.

W muzeum podziwiać można powiększoną wystawę „Łódź filmowa”.

Pierwsza część ekspozycji, znajdująca się na parterze zabytkowego pałacu Scheiblera, jest poświęco-

na rozrywkom z przełomu XIX i XX w. oraz kinu do 1939 r. Najnowsza, druga część ekspozycji, zajmująca pierwsze piętro, obejmuje okres od 1945 r. do współczesności.

DZIEJE SIĘ

Na karty

Filia Biblioteki Miejskiej w Łodzi nr 73 (ul. Piękna 35/39) w każdą środę o godz. 11:00 zaprasza wszystkich amatorów gry w brydża na spotkania brydżowe.

Chcesz pomóc zwierzętom?

Biblioteka Wolność (pl. Wolności 4) zaprasza dziś (5 stycznia) młodzież, dorosłych i seniorów na spotkanie otwarte dla osób zainteresowanych wolontariatem w łódzkiej grupie fundacji Viva – Akcja dla zwierząt. Początek o godz. 18:00.

Wymiana prezentów

W sobotę, 8 stycznia Biblioteka Wolność (pl. Wolności 4) zaprasza w godz. 13:00–16:00 na pogwiadzkową bezgotówkową wymianę prezentów. To znakomita okazja do pozbycia się nietrafionych upominków świątecznych, a jednocześnie możliwość wymiany ich na rzeczy bardziej oczekiwane. Wymianie będą towarzyszyć animacje dla najmłodszych oraz warsztaty robienia szydełkowych myjek do naczyń.

Zaproszenie do tańca

Bałucki Ośrodek Kultury – CEK Na Żubardzkiej (ul. Żubardzka 3) w sobotę, 8 stycznia organizuje potańcówkę dla seniorów. Muzyka i taniec skłaniają do podejmowania wspólnych działań, promują aktywność, służą nawiązywaniu nowych więzi, budują relacje społeczne i wnoszą radość ze spędzania ze sobą wolnego czasu. Zabawa taneczna z konkursami i nagrodami. Wstęp – w przedsprzedaży 20 zł od osoby, w dniu imprezy 25 zł.

W królestwie planszówek

W piątek (w godz. 14:00–20:00) oraz w sobotę (w godz. 10:00–20:00) na „Planszówkowy Młyn” zaprasza Textorial Park położony na terenie XIX-wiecznego Księżego Młyna (ul. Fabryczna 17). Na kilkunastu przygotowanych stolikach będzie można zagrać w najbardziej kultowe gry analogowe, ale też zapoznać się z nowościami. Na fanów gier bez prądu będzie czekać obficie zaopatrzona wypożyczalnia, w której znajdują się też nowości. Nad całością będą czuwać twórcy popularnego kanału poświęconego grom planszowym w serwisie YouTube – PoGraMyTV.

ORSZAK TRZECH KRÓLI

W czwartek, 6 stycznia ulicą Piotrkowską jak co roku przemarszeruje Orszak Trzech Króli.

Wstępem do pochodu będzie msza święta o godz.

11:00 w kościele pw. Zesłania Ducha Świętego przy pl. Wolności, skąd ok. godz. 12:00 kolednicy wyruszą w stronę łódzkiej archikatedry. Po do-

tarcu na plac Katedralny dla koledników ok. godz. 13:30 wystąpi zespół Zakopower.

BUŁHAKOW INACZEJ

W piątek, 7 stycznia na deskach Sceny Monopolis (ul. Kopcińskiego 62 A) o godz. 19:00 odbędzie się premiera sztuki „Mistrz i Małgorzata. Rockowy teatr” opartej na prozie Michaiła Bułhakowa.

To kolejna, po kultowym spektaklu muzycznym „Łajza”, realizacja teatralna braci Pachulskich, założycieli zespołu Normalisi. Zaprezentują „Mistrza i Małgorzatę” w formie łą-

czącej teatr dramatyczny i blues/rock/opere. Spektakl wyreżyserował Marek Kasprzyk. Cena biletów w przedsprzedaży to 59 zł.

BY NIKT NIE CZUŁ SIĘ WYOBCEWANY

ŁÓDŹ DLA MNIEJSZOŚCI

W październiku 2021 r. koalicja Łódź Różnorodności rozpoczęła realizację projektu „Włącz się! Sieciowanie, edukowanie, komunikowanie – partycypacja łódzkich mniejszości”. Zakładana wypracowanie miejskiej polityki partycypacyjnej przy aktywnym udziale osób reprezentujących mniejszości i grupy migranckie oraz we współpracy z Urzędem Miasta Łodzi.

W ramach projektu planowane są działania aktywizujące osoby z grup mniejszościowych do partycypacji obywatelskiej oraz samorządnicztwa [samorządnik to osoba, która mówi we własnym imieniu o swoich prawach i potrzebach – przyp. red.], a także szersze działania edukacyjne, skierowane do łódzian i łódzianek:

- regularne spotkania koalicji Łódź Różnorodności,

- spotkania grup wsparcia dla osób z grup mniejszościowych,
- konsultacje mniejszości dla mniejszości,
- szkolenia samorządnicze dla osób z grup mniejszościowych,
- szkolenia eksperckie o różnicach międzykulturowych dla osób z urzędów, służb mundurowych, kierownictwa szkół,
- powstanie Księgi kontaktów i dobrych praktyk,
- realizacja kampanii edukacyjno-informacyjnej w woj. łódzkim.

Koalicja

Koalicja Łódź Różnorodności powstała na początku 2020 roku w Łodzi z inicjatywy Stowarzyszenia „HaKoach”. Do jej tworzenia zostały zaproszone osoby zaangażowane w dialog międzykulturowy i szeroko pojęte działania antydys-

kryminacyjne.

Pierwszym działaniem koalicji Łódź Różnorodności było przeniesienie na łódzki grunt kampanii przeciwdziałającej przemocy motywowanej uprzedzeniami w przestrzeni publicznej, zrealizowanej przez stowarzyszenie Nomada we Wrocławiu. Kampania w postaci krótkiego filmu instruującego jak reagować, gdy jesteśmy świadkami przemocy motywowanej uprzedzeniami (autorstwa Cyber Kids on Real), była emitowana w czerwcu 2020 r. w łódzkich autobusach i tramwajach.

Koalicja była też zaangażowana w tworzenie cyklicznej imprezy Łódzki Piknik Różnorodności i w inne działania w obszarze wielokulturowości.

Działania na 2022 r.

Już w styczniu 2022 r. w ramach projektu „Włącz

się!” rozpoczną się konsultacje eksperckie mniejszości dla mniejszości. Ich podstawą będzie regularny i bezpośredni kontakt z uczestnikami. Do udziału zapraszamy wszystkie osoby z grup mniejszościowych i migranckich.

Od lutego 2022 roku pracę rozpoczną także dwie grupy wsparcia dla osób z grup mniejszości narodowych i migrantów prowadzone pod okiem psychoterapeutek: grupa dla osób dorosłych i dla dzieci z rodzicami. Grupy te będą pracować nad poczuciem wykluczenia, odrzucenia i przeżywania innych form nierówności.

- **Nabór do konsultacji eksperckich mniejszości dla mniejszości**

- Dla kogo? Do udziału zapraszamy wszystkie osoby z grup mniejszościowych i migranckich z wojewód-

stwa łódzkiego.

- Harmonogram spotkań: 10 dwugodzinnych spotkań, które odbywać się będą przez kolejnych 10 miesięcy, rozpoczęcie w styczniu 2022 r.

- Jak się zgłosić? Wyślij do e-mail na adres: hakoach.lodz@gmail.com – napisz parę słów o sobie i dlaczego chcesz dołączyć do grupy.

- **Rekrutacja do grup wsparcia dla osób z grup mniejszościowych dla dorosłych i dla rodziców z dziećmi**

- Od lutego 2022 roku ruszą dwie grupy wsparcia dla osób z grup mniejszościowych i migranckich: grupa dla osób dorosłych i dla dzieci z rodzicami.

- Harmonogram sesji: przewidujemy 10 dwugodzinnych spotkań, które odbywać się będą przez kolejnych 10 miesięcy, rozpoczęcie w lutym 2022 r.

- Jak się zgłosić? Napisz do nas na e-mail: hakoach.lodz@gmail.com podając następujące dane: imię, nazwisko, wiek, płeć, krótki opis.

- Termin nadsyłania zgłoszeń to 9 stycznia 2022 r. Liczba miejsc ograniczona. Czekamy na Wasze wiadomości pod adresem mailowym: hakoach.lodz@gmail.com. W tytule e-maila należy napisać, której grupy dotyczy zgłoszenie.

Więcej informacji dostępne na facebooku: fb.com/wlacz.sie.lodz

SIECIOWANIE | EDUKOWANIE | KOMUNIKOWANIE - PARTYCYPACJA ŁÓDZKICH MNIEJSZOŚCI

INFO

- Obecnie co piąty mieszkaniec Łodzi to obcokrajowiec. Dlatego zdecydowaliśmy się na realizację projektu dedykowanego osobom z grup migracyjnych i mniejszościowych. Chcemy, żeby łódzianom i łódziankom z eksportu żyło się w naszym mieście lepiej, a przy okazji, żebyśmy my mogli pogłębiać swoją wiedzę o różnych kulturach, poznawać się nawzajem. Współpraca organizacji pozarządowych, Urzędu Miasta i pojedynczych aktywistów i aktywistek wydaje nam się kluczem do osiągnięcia zamierzonych celów – mówi Eliza Gaust, wiceprezes Stowarzyszenia „HaKoach”.

Projekt „Włącz się!” jest realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG. Partnerami projektu są: Centralna Rada Romów w Polsce Centrum Doradztwa i Informacji dla Romów oraz Urząd Miasta Łodzi.

MIASTO W BUDOWIE – CZĘŚĆ 2

2021 ROK
W INWESTYCJACH

W pierwszej części „Miasta w budowie” odnotowaliśmy największe i najbardziej miastotwórcze z inwestycji budowlanych rozpoczętych w Łodzi w minionym 2021 roku.

Nie należy jednak zapominać, że na wizerunek miasta wpływają nie tylko spektakularne przedsięwzięcia z wielomilionowymi budżetami. Często – zwłaszcza w lokalnej skali – o estetyce sąsiedztwa decydują przedsięwzięcia dalece drobniejsze od tych priorytetowych i budzących powszechne zainteresowanie. Tym razem trochę na ten temat.

Remontowy boom

Na istniejącym już od siedmiu lat na Facebooku profilu „Miasto Tysiąca Kamienic”, który skrupulatnie odnotowuje przede wszystkim remonty łódzkich domów, 31 grudnia ukazało się podsumowanie minionego roku. Według jego autorów, w 2021 r. w łódzkich

kamienicach przeprowadzono (lub rozpoczęto) aż 186 prac remontowych o różnym zakresie, co jest wynikiem rekordowym w siedmioletniej historii „Miasta Tysiąca Kamienic” (wcześniejszy rekord wynosił 166 remontów, wynik z 2016 r.). Skrupulatne zestawienie wylicza, że wyremontowano frontowe elewacje aż 50 budynków, rozpoczęto 43 remonty generalne – 16 w ramach gminnego programu rewitalizacji i 27 w budynkach prywatnych. Cieszą zwłaszcza te ostatnie, m.in. przy ul. Nawrot 13, ul. Nawrot 34, ul. Roosevelta 9, ul. Kilińskiego 100, ul. Orlej 17/19 czy ul. Fabrycznej 7. Inwestycje prywatne te uzupełniają miejski program rewitalizacji, a ich efekty będą zmiany widoczne gołym okiem. Każdy wyremontowany dom zmienia wizerunek okolicy.

Budowy małe i większe

W gęsto zabudowanym centrum Łodzi nie brak też inwestycji wznoszonych od podstaw. Jedną z najciekawszych jest „Bia-

ła Kamienica”, dom wielorodzinny, jaki stanie przy skrzyżowaniu ul. Zachodniej z ul. Więckowskiego. Budynek w stylu współczesnej kamienicy zbuduje Universal Podlaskit. Budowa już się oficjalnie rozpoczęła, choć prace na działce jeszcze nie ruszyły. Projekt wzbudził w Łodzi rozgłos, głównie dzięki temu, że powstaje przy zdegradowanym rozbiórkami w latach 50. XX w. odcinku ul. Zachodniej. W pobliżu powstaje przystanek Łódź Śródmieście, który PKP PLK wznosi na trasie kolejowego tunelu średnicowego, a wręcz po sąsiedztwie rewitalizowana jest kamienica przy ul. Zachodniej 76, która zmieni się w nową miejską bibliotekę. Kolejnym przykładem może być ul. Mielczarskiego 9 grupa prywatnych inwestorów występujących jako spółka AVA Development wznosi 6-piętrowy dom wielorodzinny z 39 mieszkaniami i 2 lokalami użytkowymi. Po sąsiedztwie, przy ul. Mielczarskiego 11, nowy budynek zamierza wznieść Revisit Home

(remontuje kamienicę przy ul. Tuwima 48, wznosi kolejną przy ul. Kilińskiego 12, a przy ul. 6 Sierpnia wybudowała akademik). Ma tam stanąć sześciokondygnacyjny budynek z podziemnym parkingiem, 70 lokalami mieszkalnymi i 600 mkw. powierzchni użytkowej na parterze.

Sporo buduje się przy ul. Wólczańskiej. W marcu 2021 ruszyły inwestycje mieszkaniowe przy ul. Wólczańskiej 188 (80 mieszkań, 6 lokali użytkowych – 3D Development) i ul. Wólczańskiej 284 (docelowo 186 mieszkań – Ezbud), w drugiej połowie roku rozpoczęła się budowa apartamentowca przy ul. Wólczańskiej 161 (na rogu z ul. Żwirki). Niedaleko, bo przy ul. Stefanowskiego 24, powstaje już nowe osiedle łódzkiego dewelopera Real Development – inwestycja „Platon” (163 mieszkania). A to tylko kilka przykładów. Lista trwających w Łodzi budów zajęłaby całą tę stronę. Jak już przytaczaliśmy, w Łodzi toczy się obecnie – na różnych etapach realizacji – ponad 170 inwestycji mieszkaniowych...

Piotr Jach

Ul. Roosevelta 9

Ul. Wólczańska 188

Ul. Nawrot 34

Ul. Stefanowskiego 24

Ul. Więckowskiego 12

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

Zatarg	Paryski batar	Otwierane klamka	Trunek z Japonii	Postawa ciała przyjęta przez modelkę	Bogini Wenus inaczej	Śmieszna scenka	Alumni w seminarium duchownym	Złącze dwóch desek	Stodki lek na kaszel
		Naczynie z beszamelem				Lekarz od uczuleń			
"Wbijane" przez złośliwego kpiarza	Impreza turystyczna	3		Coco, francuska projektantka mody	Magazyn dla kobiet	Rzekomy ludowy afrodyzjak	Obrzydliwy zapach, smród	Obija meble tkaniną	6
	Ciepła tkanina na bluzy		Kwiaty z moczarów			Przeszkoda	Brutto minus tara		9
17		15		Sm dla chemika	Natłok pracy	Odpad z rżnięcia drewna		Czarna na dachu szopy	
Kozłek, roślina	Baldwin, aktor	Marka petrochemiczna	Stolica Jemenu			Gatunek nietoperza		Szczapy na opał	Przewodni bodźce czuciowe
						Na pniu drzewa		Zoff, włoski bramkarz	12
						Żaloszny głos psa			
Bory, knieje			Ptak z plaży	14		Aleksandra dla bliskich	Trio inaczej		
			Koleżanka Oli	7		Popis w ujeżdżaniu byka		Mechanizm zegarka	5
Drażek cyrkowego artysty	Sharif, egipski aktor	1			Niezuła, oferma		4	2	Kolor
									19

Imię i nazwisko aktorki:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

SUDOKU ŁATWE

					2			3
2		8	5	7			6	9
			1	6		8		5
8	3							
		7				3		
						8	2	
1		4		2	8			
9	2			3	5	4		8
3			6					

SUDOKU ŚREDNIE

		3						6
1			8	3	2			
5								
3			5				2	
9		1	2		4	3		5
	6				3			9
								4
			7	2	9			3
	5						9	

„Krzyżówki z Koroną”
-DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

KORONA

Wybrzu- szenie	Manto, bicie	Pszenica lub jęczmień	Plaster szynki	Fotel w reprezen- tacyjnej komnacie królewskiej	Musorg- ski, kom- pozytor	Robotnik odlewni Miasto - siedziba Rady Europy	Środek do uszczelniania	Droga na podwórko	Przed dziewięć
		4 Kit pszczeli				Biblijny prorok	5	17	
Zwierzę wyzna- czone do odstrzału	Wygięta część kadłuba	1 Sonduje opinie z Prisztina		Bilet na cykl koncertów	Klasyczny w pływaniu		Indianin z dawnego Meksyku	Opas w chlewie	Karaluch dawniej
	Rupie- ciarnia		14	13		3 Ozdoba sukni	Antyczny motyw zdobniczy		
			Wiano panny młodej	Odzyska- nie sprze- danego	...-Zdrój, kurort dla dzieci	6	7 Poczucie własnej godności		
Agent 007	Piłkarze z Amster- damu	Tragiczny władca z mitu	Imię jak izotop wodoru		Kuzynka wrony Odprawiana w bazylice	10	2 Irena dla kole- żanek	Kula do snookera	
					Kościelna kazałnica	9	Pokój w chacie		
Sport walki			"... nocy letniej", film		Długi, sadzony skok		Polny gryzoń		
			12 Model Poloneza		Pomoc na spadochronie		1000 g potocznie		
Zwarty górotwór	Ping-... tenis stołowy			Cechuje majestat			Nesser, szwedzki pisarz	8	11
									15

Imię i nazwisko aktorki:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

TU NAS ZNAJDZIESZ

W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI

DARMOWA GAZETA „ŁÓDŹ.PL” JEST DOSTĘPNA W MIEJSCACH:

- **Każda miejska biblioteka**
  - Sprawdź adresy na WWW.BIBLIOTEKA.LODZ.PL
- **Wszystkie miejskie przychodnie**
- **Delegatury Urzędu Miasta Łodzi**
Zachodnia 47, Politechniki 32, Krzemieniecka 2
Piotrkowska 153, Piłsudskiego 100
- **Manufaktura**
  - przy punkcie informacji oraz wejściu do strefy Qulinarium (restauracja)
- **Poleski Ośrodek Sztuki** Bratysławska 6a
- **Ośrodek Kultury Górna** Siedlecka 1
- **Aquapark Fala** Aleja Unii Lubelskiej 4
- **Widzewskie Domy Kultury:**
  - Dom Kultury „502”, A. Sacharowa 18
  - Dom Kultury „Ariadna”, Niciarniana 1/3
  - Dom Kultury „Widok”, J. Piłsudskiego 133
- **Bałucki Ośrodek Kultury** Limanowskiego 166
- **GH „Jagienka”** Jagienki 34
- **Rynek Bałucki**
- **Rynek Maratońska**
- **Rynek Pionier** gen. Dąbrowskiego 91c
- **Rynek** Przybyszewskiego 147
- **Rynek** Wielkopolska
- **Zielony Rynek** pl. Barlickiego
- **Ryneczek** przy Mochnackiego
- **Kwadraciak** Inowrocławska/Żubardzka
- **Pod zegarem** Inowrocławska/Wielkopolska
- **Ogród Botaniczny** Krzemieniecka 36/38
- **Palmiarnia** Piłsudskiego 61
- **Łódzka Organizacja Turystyczna** Piotrkowska 28
- **Centrum Obsługi Karty Łodzianina** Piotrkowska 87
- **Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami** Piotrkowska 110
- **Hotel „Bedrooms”** Piotrkowska 64
- **Cukiernia Dybalski:** Piotrkowska 56, Piotrkowska 102A, CH Central, Jaracza 5, pl. Wolności 9, Tatrzńska 42/44, Nastrojowa 8, Rojna Rynek Malus, Ciołkowskiego 9, Armii Krajowej 36, Szpital im. Barlickiego, Zgierz (Długa 69, Czarna 3/9)
- **Sklep GAMA** Perla, Osiedle im. J. Montwiłła-Mireckiego
- **PH Oranżada** Wujaka 7
- **Pojezierska 2/6** przy sklepie **Rossmann**
- **Smocza 1h** (naprzeciw **Biedronki**)
- **Chryzantem 8**
- **Carrefour** Zarzevska
- **11 Listopada 39A** przy **poczcie**
- **Falista 162** **Sklep Spożywczy**
- **Pasieczna róg** Motylowej
- **Zgierska 240**
- **Tatarakowa 12**
- **Radogoszcz Wschód:** Nastrojowa 50, pl. Słoneczny
- **Caffe przy ulicy:** Nawrot 1a, Łagiewnicka 120, Kostki Napierskiego 1, Wici 34, Rzgowska 19
- **Grot:** Rydzowa 20, Nastrojowa 52, Bratysławska 8, Rzgowska 219, Bartoka 77, Łagiewnicka 118

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

SKRZYNKI Z DARMOWĄ GAZETĄ

Na łódzkich ulicach rozstawione są wysokie, czerwone skrzynki.

Jest ich 45 i stoją na najczęściej uczęszczanych przystankach tramwajowych i autobusowych. To są dystrybutory z naszą gazetą „Łódź.pl”. W środku znajdziesz najnowsze wydania gazety, zupełnie za darmo. Aby wyjąć egzemplarz „Łódź.pl” ze skrzynki, wystarczy złapać uchwyt, odchylić kłapę i zabrać jeden z numerów. Pojemniki są codziennie rano uzupełniane o nowe egzemplarze, a jeśli zdarzy się, że są puste, oznacza to, że nakład naszej gazety już się wyczerpał. RD

Złap za uchwyt,
odchyl kłapę
i weź gazetę „Łódź.pl”

UWAGA

Gazetę znajdziesz w autobusach i tramwajach MPK na głównych liniach

Kibice i komentatorzy sportowi uwielbiają wręcz statystyki. Choć przecież liczby nie zawsze oddają aktualną formę zawodników, nie są w stanie też wiele powiedzieć o tym, kto wygra następane zmagania, a już z pewnością nie świadczą o pozycji drużyn w sportowej historii. Mimo to rekordy ukochanych klubów czy reprezentacji z lubością są przywoływane przez ich sympatyków, a dyskusje o wyższości jednych nad drugimi zawsze podlewane są sporą ilością statystycznego sosu.

PRZEGRYWAJĄ NAJLEPSI

HISTORIA PEWNEJ PORAŻKI

Z jednym zastrzeżeniem. Rzadko sięga się po niechlubne rekordy i te wyniki, które nie zniknęły w annałach, ale celowo są pomijane. A szkoda, bo dzięki nim czasami wiele można się nauczyć. Historie porażek są przecież nieodłącznym elementem historii sportu. Tak było też w przypadku Łódzkiego Klubu Sportowego i pewnego meczu ze Stalą Mielec, rozegranego jesienią 1973 roku.

Najwyższa porażka w historii

Mowa o najwyższej ligowej porażce, jaką łodzianie odnieśli w swojej historii. To właśnie w 1973 roku przegrali na wyjeździe w Mielcu aż 0:7. Być może

dla siebie miejsca. Wówczas pomocną dłoń wyciągnęli do niego właśnie działacze z Łodzi, którzy nie zwątpili w umiejętności i talent bramkarza. Jak się okazuje całkiem słusznie, bo niecały rok później okazał się tym, który zatrzymał Anglię i razem z Orłami Górskiego zdobył brązowy medal Mistrzostw Świata, broniąc w finałach aż dwa rzuty karne.

Przegrali wielcy

Jeśli dla kogoś porażka 0:7 z Janem Tomaszewskim w roli golkipera jest zbyt mało zdumiewająca, to może zaskoczy go dalszy skład Rycerzy Wiosny. W ŁKS grały wówczas takie nazwiska, jak Mirosław Bulzacki, Ryszard Polak, czy Andrzej Drozdowski.

Mirosław Bulzacki grał w drużynie Orłów Górskiego

nie byłoby w tym nic zaskakującego, bo przecież każdej drużynie może zdarzyć się takie potknięcie. Jednak, kiedy sprawdzimy, kto wtedy stał na bramce, kto zbudował drużynę, która zmierzyła się ze Stalą i cóż to był za rok w historii ŁKS, wtedy zaczyna robić się ciekawie. Ciekawa też jest reakcja kibiców na blamaż swojego ukochanego zespołu. Reakcja, która w dzisiejszych czasach byłaby wielkim zaskoczeniem.

legenda polskiej piłki nożnej – Kazimierz Górski (początkowo jako koordynator, a później jako szkoleniowiec). To on ściągnął do drużyny kolejną legendę – Jana Tomaszewskiego, który po serii nieudanych występów w stołecznej Legii szukał

Jan Tomaszewski dawniej bronił barw ŁKS

Szczególny rok ŁKS

Rok 1973 jest szczególny w historii Rycerzy Wiosny, bo to czas, kiedy łodzianie trenowała największa

Ryszard Polak grając w barwach ŁKS zaliczył swój jedyny występ w kadrze

klęsce w Mielcu w niezwykły sposób zachowali się kibice ŁKS, którzy Tomaszewskiemu podarowali dla otuchy bukiet kwiatów, wsparcie okazali także jego kolegom, co chyba pomogło, bo dwa kolejne mecze ligowe (z Gwardią Warszawa i Szombierkami Bytom) łodzianie wygrali i to nawet bez straty gola – wspomina dziennikarz Remigiusz Piotrowski w artykule

zamieszczonym na stronie lkslodz.pl, poświęconym historii starć ze Stalą. Ta opowieść pokazuje, że żadna przegrana nie jest

tą ostateczną, a z największego kryzysu można się zwyczajnie podnieść i iść dalej. Pozostaje mieć tylko nadzieję, że takie wpadki już nigdy więcej nie będą się zdarzać, a czytać o nich będzie można jedynie w książkach poświęconych historii łódzkiego sportu. JB

Kazimierz Górski trenował piłkarzy ŁKS

Porażka ze Stalą do tej pory jest jednym z najboleśniejszych wspomnień kibiców

FOT. FOT. ARCHIWUM
FOT. ŁKS

Mało kto wie, że to właśnie w szatni przy al. Unii trener Górski wręczył Tomaszewskiemu koszulkę z orłem na piersi. Mało osób też wie, że w 1973, kiedy łodzianie odnieśli swoją największą w historii porażkę, między słupkami stał właśnie Jan Tomaszewski.

Jednak to właśnie Stal triumfowała, zapisując niechlubną kartę w historii łódzkiej drużyny. Jeśli ktoś myśli, że taka porażka rozwścieczyła sympatyków drużyny z al. Unii, którzy licznie pojechali za swoimi piłkarzami do Mielca, ten po raz kolejny się zaskoczy. – Warto [...] dodać, że po wspomnianej

W nadchodzący weekend (8-9 stycznia) słoweńska Kranjska Gora będzie gościła najlepsze alpejki rywalizujące w kolejnych zawodach Pucharu Świata. Polskę na tych zawodach reprezentować będą: doświadczona Maryna Gąsienica-Daniel i 20-letnia Magdalena Łuczak, która jako pierwsza łodzianka w narciarstwie alpejskim wystąpi na zimowych igrzyskach olimpijskich.

FOT. ENVATOELEMENTS

Z ŁÓDZI

NA ZIMOWE IGRZYSKA

Do tej pory podczas zimowych odsłon największej sportowej imprezy świata Łódź reprezentowali jedynie hokeiści i łyżwiarze figurowi. Pierwszym zimowym olimpijczykiem z naszego miasta był legendarny Władysław Król. Występujący w Łódzkim Klubie Sportowym aktualny patron stadionu przy al. Unii Lubelskiej 2 w 1936 roku znalazł się w kadrze hokejowej reprezentacji Polski na igrzyska w Garmisch-Partenkirchen. Później w jego ślady poszli kolejni gracze ŁKS: Krzysztof Birula-Białynicki, Leszek Kokoszka, Adam Kopczyński, Walery Kosyl, Jerzy Potz i Jan Stopczyk. W hokeju olimpijska przygoda łodzian zakończyła się w roku 1984. W międzyczasie swój ślad na igrzyskach zostawiali również łyżwiarze figurowi: Grażyna Kostrzewińska, Adam Brodecki (Społem), Grzegorz Filipowski, Agnieszka Domańska (ŁOS), Marcin Głowacki (ŁTŁF), Aleksandra Kauc, Sebastian Kolasieński, Sylwia Nowak i Michał Zych (MKŁ). Ten rozdział

sportowej historii Łodzi zakończył się w roku 2006 w Turynie. Na rozpoczęcie kolejnego trzeba było czekać szesnaście lat.

Pierwsze punkty i awans na IO

Nowa historia jest dziełem Magdy, która w Sylwestra 2021 r. skończyła 20 lat. Kilka dni wcześniej we francuskim Courchevel uplasowała się na dwudziestym miejscu slalomu giganta, zdobywając tym samym swoje pierwsze punkty w Pucharze Świata. Warto podkreślić, że był to dopiero jej czwarty start w zawodach tej rangi. Dodatkowym powodem do zadowolenia stał się fakt, że w tym momencie młoda łodzianka była już pewna kwalifikacji na XXIV Zimowe Igrzyska Olimpijskie Pekin 2022, podczas których ma startować w gigancie i slalomie. Wyjazd do stolicy Chin zapewniła sobie dobrymi występami w Pucharze Świata i Pucharze Europy.

Łódź musiała czekać kilkanaście lat na zimowego olimpijczyka. Teraz wszyscy trzymają kciuki za Magdalenę Łuczak

FOT. ME

Balans podstawą sukcesu

Łodzianka od wielu lat skutecznie łączy narciarstwo z nauką. W rodzinnej Łodzi ukończyła Zespół Szkół Społecznych Społecznego Towarzystwa Oświatowego (podstawówka i gimnazjum), a następnie I LO im. Mikołaja Kopernika. W trakcie nauki w szkole średniej jeździła w Ski College Veneto, co wiązało się z koniecznością indywidualnego toku nauczania. Każdego roku sezon zimowy spędzała bowiem we Włoszech. Wcześniej, bo w roku 2018, jako zawodniczka zakopiańskiego UKS MitanSki sięgnęła po pierwsze mistrzostwo Polski w slalomie, a w latach 2019 i 2021 triumfowała w slalomie gigancie. W minionym roku zanotowała też rewelacyjny debiut w seniorskich mistrzostwach świata. Na zawodach rozegranych 18 lutego 2021 w Cortina d'Ampezzo (Włochy) zajęła dziewiętnastą lokatę w gigancie. Dwa lata wcześniej w Czechach po raz pierwszy wzięła natomiast udział w zawodach Pucharu Świata. Czwarty start w tym cyklu przyniósł jej wspomniane już punkty w Courchevel.

Przygotowania do startu w Pekinie

Przed rozpoczęciem bieżącego sezonu Magdalena Łuczak rozpoczęła studia w Colorado State University w USA. Nie przeszkodziło jej to jednak w wypracowaniu dobrej formy sportowej. Fizyczną podbudowę pod aktualne wyniki robiła w Stanach Zjednoczonych, a podczas dwóch zgrupowań we Francji szlifowała formę na śniegu. Teraz poprawia ją podczas kolejnych startów w zawodach Pucharu Świata i Pucharu Europy. W sobotę 8 stycznia w Kranjskiej Gorze wystąpi w slalomie gigancie. Początek pierwszego przejazdu zaplanowano na godz. 9:30, a drugiego na 12:30. Udział w tych zawodach będzie kolejnym etapem przygotowań do udziału w pekińskich igrzyskach, które rozpoczną się 4 lutego.

MD

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

5°C

Imieniny obchodzą:
Genowefa, Marcelina,
Amelia, Edward,
Emiliana, Hanna

05.01

CZWARTEK

3°C

Imieniny obchodzą:
Julian, Kacper,
Kasper, Andrzej,
Baltazar, Melchior

06.01

ŁÓDZIANIZMY

DĄBROWIAKI
I SZLEZYNGIERY

Wielka Łódź wyrosła z połączenia wielu osad i osiedli powstałych na bazie starych wsi, a proces ten zakończył się dopiero w XX wieku. Niektóre rejonu zachowały swoją specyfikę, a lokalne społeczności identyfikowały się w szczególny sposób z danym terytorium. Pisaliśmy już o niebezpiecznych rewirach starych Bałut, odkrytych złą sławą w wymiarze niemal ogólnopolskim, a określenie bałuciak czy bałuciarz uzyskało dodatkowe konotacje. Chojniaki „pilnowali” swoich granic od ul. Lelewela na południe wzdłuż ul. Rzgowskiej, a dąbrowiaki urodzeni na Dąbrowie też z dumą podkreślali swoje korzenie. Zwykle przy takich podziałach zdarzały się konflikty „przygraniczne”, a dąbrowiaki byli w konflikcie i bili się – jak wspominają dawni łodzianie – ze szlezyngierami, czyli chłopakami z okolic podwzględskich, w rejonie obecnej ulicy Przybyszewskiego, gdzie w latach 20. XIX w. osiedlili się przybysze ze Śląska. Ta część utworzonej wówczas przemysłowej osady Łódka nazywana była przez długie lata właśnie Szlezyngiem. agr

Rodzinne miasto

Nasz poeta to niezwykła i intrygująca osobowość również dzięki rozlicznym zainteresowaniom wykazywanym już od lat dzieciństwa. Nawiązując do noworocznych wystrzałów, warto przypomnieć, że młody Julek z wielkim upodobaniem i dość długo, będąc jeszcze w Łodzi, przeprowadzał doświadczenia chemiczne i pirotechniczne w swoim pokoju lub na schodach kamienicy. Eksperymenty zakończyły się groźną eksplozją i okaleczeniem ręki, gdy nastoletni badacz ostatecznie udoskonalił pewną mieszkankę wybuchową z pozyskanych w sklepie i aptece środków...

Wystrzałowo

A co lubił, sam opisał Tuwim w jednym z wierszy:

(...) **Lubię: mileżeć, deszcz, słowiki, Ilustrowanych pism roczniki („Kłosy”, „Wędrowce”, „Tygodniki”) Grochówkę z boczkim, bzy, jarmarki, Łacinę, las, pocztowe marki, Fachowe gwary, psy, Cyganów, Kolekcjonerów, szarlatanów, Etymologię, aptekarzy, Ungra warszawskie, kalendarze, Wiek dziewiętnasty, bibliografię, Lawendę, stare fotografie (...).**

Ławeczka
Tuwima

NAZWISKA MIESZCZAN ŁÓDZKICH

Nazwiska, jakie przechowały się w dokumentach począwszy od XV wieku, wskazują wyraźnie, że założycielami osady i wsi Łodzi, z których później powstało miasto, byli przeważnie chłopcy, o czym świadczą choćby nazwiska pierwszych osadników: Jałozska, Koziej, Wół, Słonina, Pyra, Wojtek, Sikora, Ząb, Pitura, Kulesza, Dudek. Łodzianami byli też członkowie rodziny Przywarów, Skibów, Szczygłów, a także Paskudowie i klan... Moczydupów.

Kowalem był tęgi jegomość o przewisku Samson, balbierzem niejaki Kudełek, a rzeźnikiem Jucha, zwany później Juszczykiem. W wieku XVI, gdy przybyło rzemieślników znane są nazwiska kowali: Maćko Markowicz, Maciej Kamizela, Łukasz Słanek czy Wincenty Chachuła. Niektóre z tych nazwisk przetrwały w dalszych dziejach miasta. Kuźniczem był np. Jędrzej Rozwora, ślusarzem – Maboriski, Jeżewski czy Polczyk, a krawcami – Walenty Podoliński i Andrzej Torba.

ŁÓDZKIE
GAWĘDY

Pod koniec XVI i na początku XVII wieku – o czym pisaliśmy wcześniej – najbardziej uważaną rodziną byli Karnisowie (wywodzący się z rodu Garnyszów spod Szadka), w których rękach przez długi okres pozostawał urząd wójta łódzkiego. Nieco później do najznamowitszych mieszczan łódzkich należeli Jugowiczowie, Drewnowicze zwani Drewnowiczami, Ostojowie zwani Ostojkimi oraz Gozdowscy vel Gozdawscy. agr

ŁÓDŹ.pl Kolejne wydanie w poniedziałek
10 stycznia

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

GALERIA ŁÓDZKICH
MURALI

Mural „Słowianka” w podwórku przy ulicy Zielonej 15 autorstwa artysty o pseudonimie Semub

KARTKA Z KALENDARZA

5 stycznia 1942 r. Niemcy rozpoczęli wywózkę Romów z podoboju cygańskiego utworzonego na terenie Litzmannstadt Getto. Późną jesienią 1941 r. w kwadracie dzisiejszych ulic Wojska Polskiego, Obrońców Westerplatte, Sikawskiej i Głowackiego (na niewielkim obszarze 0,19 km kw.) wyodrębniono tzw. obóz cygański. Zamknięto tam ponad 5 tys. Cyganów: Romów i Sinty z Burgenlandu z pogranicza austriacko-węgierskiego. Przywieziono ich do Łodzi w bydłych wagonach w dniach 5-9 listopada 1941 r. Wśród 5007 osób było 2689 dzieci. Mieszkali w strasznych warunkach sanitarnych – na te-

I SKRZYPCE PRZESTAŁY GRAĆ...

Wejście na teren obozu Romów przy ulicy Brzezińskiej 88 (dzisiaj Wojska Polskiego) w roku 1942

renie obozu nie było latryn, łaźni, wody. Wkrótce wybuchła epidemia tyfusu, która zdziesiątkowała ludność. W ciągu siedmiu tygodni zmarło 719 Romów, którzy byli grzebani na terenie cmentarza żydowskiego w zbiorowych mogiłach.

Przy ulicy Wojska Polskiego 84 znajduje się obelisk przy tzw. Kuźni Romów

Po kilku tygodniach koszmaru, 5 stycznia 1942 r., Niemcy rozpoczęli wywózkę Romów do obozu w Chełmnie nad Nerem, gdzie do 12 stycznia wszystkich zamordowano. Ponoć byli wśród nich przedstawiciele romskiej elity. Do dziś stoją kamienice, w których Romowie mieszkali, a także stara kuźnia, gdzie mieściła się kostnica. 10 stycznia 2004 r. odsłonięto tam pamiątkową tablicę, przed którą odbywają się rocznicowe uroczystości. Wewnątrz małego budynku organizowane są wystawy upamiętniające tragedię Romów, a jedna z nich nosiła tytuł „I skrzypce przestały grać”... agr